

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نیاشد تن من مباد
بدین بوم ویر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary-Cultural

ادبی - فرهنگی

استاد محمد اسحاق برکت
ویرجینیا - اضلاع متحده
۱۹ مارچ ۲۰۱۰

گرانو او درنو وطنوالو هجری لمریز ۱۳۸۹ نوی کال مو مبارک
د پښتو دغه لوست تاسو او د "آزاد افغانستان" معزز پورتال ته ډالی کوم

بیانید پښتو بیاموزیم

گرني پښتو او لغتونه

(محاورة و لغات پښتو)

د پښتو ۱۰ لوست

(درس ۰ پښتو)

لوبه - لوبغاری - لوبغالی

سندر - سندرغاری - سندرغالی (ستدیو)

درین روزها در وسائل ارتباط جمعی داخل کشور بیشتر از موفقیت های تیم های سپورتی بالخصوص موفقیت های تیم کریکیت سخن بمیان می آید که مایه خشنودی و سرور همه وطندوستان و آنانی که واقعاً وطن شانرا از دل و جان دوست همیدارند و به آن عشق میورزند ، واقع میگردد.
درین رسانه ها کلمات بالا (لوبه ، لوبغاری ، لوبغالی) زیاد استعمال میشوند . ازینجهت موضوع درس امروز خود را بدن اختصاص دادیم ، خدا کناد علاقه مندان از آن چیزی بیاندوزند.

لوبه : بمعنای بازی و ساعت تیری ، اسم مؤنثیست که به (هـ) ختم گردیده و جمع آن (لوبی)

مختوم به (ی) مجهول میباشد.

– والیبال یوه په زړه پورې لوبه ده چې په ټولو لوبو کې هغه زما ډېر خوښېږي.

والیبال بازی دلچسپیست که در همه بازیها من اورا بسیارخوش دارم.

شما در عبارت بالا برای مرتبه نخست به یک لغت جدید پښتو (په زره پوري) برمخورید. بیجا نخواهد بود اگر راجع به آن اندکی بگوئیم.

په زره پوري : که معنای آن دلچسپ ، دلپسند ، مرغوب است یک کلمه مرکب است:
په و پوري از جمله حروف ارتباطی و (زره) یعنی قلب اسم مذکر پښتوست که مجموعاً معنی بالا را افاده میکند و در جمله برای مذکر ، مؤنث و مفرد و جمع به همین شکل (په زره پوري) استعمال میگردد:
- یو په زره پوري داستان او یوه په زره پوري کیسه.

- یو څو په زره پوري داستانونه او څوپه زره پوري کیسی.
به خاطر داشته باشیم که (لوبه) بیشتر بصورت جمع (لوبی) در محاوره بکار برده میشود.
- نازنینه خپل زوی ته وایي : هلکه! چیرته ورک وي ؟ نن دې ټوله ورځ لوبې کړي دي.
- په کابل کې به هلکانو له هلکانو سره او نجونو به له نجونو سره لوبې کولي.
- مور چې واره په زره کېږي مې چې مور به له بېډیو (بېدی = بجل) سره لوبی کولي.

لوبغاری : اسم مذکر بازیگر و مؤنث آن (لوبغاره) میباشد ، جمع مذکر آن (لوبغاري) و جمع مؤنث آن (لوبغاري) (با یای مجهول) است.
- زمور د هېواد نارینه او ښځینه لوبغاري اوس په ملي او بین المللي کچه ډېر ښه بریښي.

لوبغالی : میدان بازی مثلاً میدان فوتبال ، والیبال ، هاکی و غیرهم.
اسم مذکریست که با یای ملین (ملینه ي) ختم شده و جمع آن (لوبغالي) با معروف است.
- مور چې واره وو په ښوونځيو کې مو لوبغالي نه درلودل.
- د مالی وزیر د ننګرهار د کریکت لوبغاريو ته د یوه مودرن لوبغالي ژمنه کړېده.
سه لغت دیگر مندرج در عنوان هر یک:
- سندرې : یعنی بیت و آنچه با آواز رسا سرانیده میشود
- سندر غاري : یعنی خواننده یا بیت خوان ، سراننده مؤنث آن (سندر غاري) و جمع آنها (سندر غاري).
- سندر غالي : محل و جایی که در آن بیت سرانیده میشود و آنرا در ادبیات امروز سندیو میگویند.
اگر چه در املاء و معنی متفاوتند اما در استعمال با سه لغت (لوبه ، لوبغاری و لوبغالی) تفاوت ندارند.